

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. november 29.
(OR. en)

14212/21

LIMITE

COPEN 409
JAI 1280
CYBER 305
JAIEX 127
ENFOPOL 461
TELECOM 427
DATAPROTECT 265
EJUSTICE 101
MI 875
CODEC 1520

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	Rendelet az elektronikus bizonyítékokra vonatkozó, közlésre és megőrzésre kötelező európai határozatokról – Jelentés az elért eredményekről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az elektronikus bizonyítékokra vonatkozó, közlésre és megőrzésre kötelező európai határozatokról szóló rendeletjavaslattal kapcsolatos tárgyalások eredményeiről szóló jelentést.

Bevezetés

A portugál elnökség által elért eredményekre építve a szlovén elnökség hivatala kezdete óta jelentős erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy előrelépés történjen e javaslattal kapcsolatban.

Tekintettel a kibertér növekvő jelentőségére, minden érdekelt fél számára rendkívül fontos egy olyan hatékony és megbízható mechanizmus létrehozása, amely világos struktúrákat és biztosítékokat nyújt az elektronikus bizonyítékok megszerzésére vonatkozóan; ilyen érdekelt felek többek között a bűnüldöző szervek, az igazságügyi hatóságok, a szolgáltatók és a szóban forgó adattovábbítás által érintett személyek. Ez a mechanizmus az Uniónak a harmadik országbeli partnerekkel való eredményes együttműködése szempontjából is alapvető fontosságú lesz.

Ennek jegyében július 9-én negyedik alkalommal került sor politikai háromoldalú egyeztetésre a javaslatról. A jogalkotók nyugtázták az addigi előrehaladást, és a főbb lezáratlan kérdések közül érdemben megvitattak néhányat, de megállapodás nem született. Megállapodtak ugyanakkor abban, hogy megbeszéléseiket elsősorban a rendelettervezetben előírt értesítési rendszerre összpontosítják, mivel az döntő szerepet játszik mind az eszköz hatékonyságának, mind az alapvető jogok védelmének a biztosításában. A jogalkotók abban is egyetértettek, hogy a megfelelő értesítési rendszerre vonatkozóan csak egy olyan szélesebb körű csomag részeként érhető el kompromisszum, amely kiterjed az értesítési rendszerhez kapcsolódó más fontos kérdésekre is, mint például a közlésre kötelező határozat végrehajtásának megtagadására vonatkozó indokok alkalmazásával kapcsolatos szabályokra és azok következményeire, valamint a felhasználók tájékoztatásával és az olyan személyek rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségekkel kapcsolatos szabályokra, akiknek az adatait a közlésre kötelező határozat útján kérik.

Az Európai Parlammnttel folytatott tárgyalások kerete

Tekintettel arra a közösen megállapított igényre, hogy kompromisszumos csomagot kell kialakítani az értesítési rendszerrel kapcsolatban, valamint arra a körülményre, hogy a jogalkotók álláspontja jelentősen eltért egymástól a lényeges kérdésekben, az elnökség a hivatali ideje alatt a Parlament tárgyalócsopottjával folytatott szakmai jellegű megbeszélésekre helyezte a hangsúlyt, a tagállamoktól kapott hozzájárulásokra építve. A COPEN munkacsoport rendszeres tájékoztatást kapott az aktuális helyzetről és a Parlammnttel megvitatott kérdésekről. A COPEN keretében folytatott megbeszélések eredményeként konszenzus jött létre a Tanácson belül arról, hogy az értesítési rendszerre vonatkozó szélesebb körű csomagot illetően mekkora a tárgyalási mozgástér, és mi számít átléphetetlen határvonalnak. Az elnökség folyamatos erőfeszítései így jelentősen megerősítették a Tanács tárgyalási pozícióját.

A Parlammnttel folytatott megbeszélések nagyon jó légkörben, a kölcsönös tisztelet és bizalom jegyében zajlottak, aminek köszönhetően a tárgyalócsopottok igen jó haladást tettek egymás álláspontjának megértése és a lehetséges kompromisszumos csomag főbb elemeinek meghatározása terén. A tervezett kompromisszumos csomag fő szempontjairól azonban így sem sikerült megállapodásra jutni.

Tartalmi kérdések

A tárgyalások során a fő kihívást az jelenti, hogy egyensúlyt kell teremteni egyrészt az elektronikus bizonyítékok büntetőügyekben történő megszerzésére szolgáló hatékony mechanizmus biztosítása, másrészt azon személyek alapvető jogainak védelme között, akiknek az adatait kéri, teljes mértékben figyelembe véve a kölcsönös bizalom elvét. A két jogalkotó elvben egyetért ennek szükségességével. A megfelelő egyensúlyra törekvés során központi jelentőségű volt a különböző adatkategóriákra vonatkozó megfelelő értesítési rendszerrel kapcsolatos vita, és ahhoz szorosan kapcsolódóan a megtagadási indokok kérdése.

A jogalkotók között az értesítési kötelezettségekkel kapcsolatban fennálló fő különbség a megőrzésre, illetve a közlésre kötelező határozattal kapcsolatos eljárásokban részt vevő államok szerepét érinti. A Tanács a kölcsönös bizalom elvére és a kibertérben alkalmazandó szabályokra alapozza az álláspontját, és úgy véli, hogy a kibocsátó államnak kell elsődlegesen felelnie a jogszerű eljárás biztosításáért és azon személyek alapvető jogainak a védelméért, akiknek az adatait határozat útján kérték. Az általános megközelítés részletes szabályokat tartalmaz e tekintetben. A Parlament azonban jelentős hatáskörrel kívánja felruházni a végrehajtó államot a tekintetben, hogy az olyan szolgáltatókra irányuló összes határozat felett felügyeleti jogköre legyen, amely, vagy amelynek a jogi képviselője a területén letelepedett.

A tagállamok nagy többsége számára elfogadhatatlan egy ilyen rendszer. Először is, az általános értesítési kötelezettség kezelhetetlen adminisztratív terhet róna a végrehajtó államra, mivel ennek az államnak a gyakorlatban valószínűleg minden egyes, a területén letelepedett szolgáltatónak vagy jogi képviselőjének címzett határozatot el kellene bírálnia. Másodszor, az ilyen rendszer nem venné figyelembe a digitális kommunikáció és a kibertér jellemzőit, amelyek nagyon különböznek attól a környezettől, amelyben a kölcsönös jogsegély hagyományos eszközei működnek. Harmadszor, a Parlament által javasolt szabályok azzal járhatnak, hogy a rendelet bizonyos esetekben kevésbé lenne hatékony, mint a már meglévő eszközök és intézkedések, például a harmadik országbeli szolgáltatókkal folytatott önkéntes együttműködés jelenlegi rendszerei. A rendelet hozzáadott értéke így rendkívül leszűkülne.

Mindazonáltal a Tanács elismerte a Parlament kéréseit, és felajánlott bizonyos engedményeket, ami lényegében azt jelentené, hogy a végrehajtó állam több lehetőséggel rendelkezne arra, hogy bizonyos körülmények esetén – a kibocsátó államban már biztosított védelmen felül – megvédje az érintett személyek alapvető jogait. A Parlament azonban úgy ítélte meg, hogy ezek az engedmények nem elégségesek.

Az előzetes kompromisszumos csomagban több más olyan lezáratlan kérdés is szerepel, amelyekre – az elnökség meggyőződése szerint – egy átfogó kompromisszum keretében végül megoldás születhet; ezek közé tartoznak a következők:

- a megtagadási indokok jegyzéke, amelyet a Parlament a Tanács által javasoltakhoz képest további elemekkel kíván kiegészíteni;
- a jogorvoslathoz való jog tartalma a kibocsátó és a végrehajtó államban;
- azon jog tartalma, hogy egy személy tájékoztatást kapjon arról, hogy az adatait kikérő határozatot bocsátottak ki és az adatokat kiadták, mindenekelőtt az a szempont, hogy az eljárás mely szakaszában keletkezne ez a jog.

Összegzés

Az elnökség megállapítja, hogy a Tanács jelentős engedményeket ajánlott a Parlamentnek a megállapodás elérése érdekében, ugyanakkor ragaszkodott az általános megközelítés néhány fő eleméhez, különösen a lakóhelyre vonatkozó kritériumhoz, amely biztosítaná, hogy azokban az esetekben, amikor a személy, akinek az adatait kérik, a kibocsátó állam területén rendelkezik lakóhellyel, nincs szükség a végrehajtó állam értesítésére. Ezeket az engedményeket a Parlament egyelőre nem tartotta elégségesnek.

A Parlament részéről felajánlott engedmények ellenére is az elnökség úgy véli, hogy mindkét félnek további erőfeszítéseket kell tennie annak érdekében, hogy kompromisszum szülessen erről a nagyon fontos javaslatról. Mindazonáltal a kompromisszum elérése nem történhet azon az áron, hogy egy olyan kiegyensúlyozatlan és rosszul működő eszköz jöjjön létre, amely jelentősen leszűkíti a tagállamok közötti kölcsönös bizalom elvének gyakorlati alkalmazását ezen a területen. Az elnökség megítélése szerint ez a helyzet alakulna ki, ha a Parlament bizonyos javaslatai bekerülnének a rendelet végleges szövegébe.

A rendelet belátható időn belüli elfogadása és végrehajtása alapvető fontosságú. Az elnökség bízik abban, hogy ennek a lehetősége még fennáll, ha a jogalkotók folytatják arra irányuló erőfeszítéseiket, hogy eredményes megoldást találjanak a még lezáratlan kérdésekre a tárgyalások során eddig kialakult, együttműködésen alapuló légkörben.
